

Creșterea economică în Uniunea Europeană

Discurs¹ al dl. Vince Cable, ministrul britanic pentru Afaceri și Inovație

București, 29 septembrie 2011

Stimate domnule Mugur Isărescu, Guvernatorul Băncii Naționale,

Este o plăcere pentru mine de a efectua această vizită în România și de a mă afla astăzi aici, pentru a discuta despre provocarea cu care se confruntă fiecare membru al Uniunii Europene – cum să asigurăm pe termen lung o creștere economică sustenabilă.

Haosul recent de pe piețele financiare globale, declanșat de temerile privind nivelele datoriilor suverane din zona Euro și impasul în care se află politica fiscală a Statelor Unite, au făcut ca găsirea unei soluții să devină o urgență mai mult ca niciodată.

Economia internațională a fost lovită în repetate rânduri de o serie de furtuni de când supra-saturarea creditării lungă de un deceniu a luat sfârșit în mod spectaculos în 2007, ceea ce a dus aproape la colapsul sistemului financiar global.

Concesiile exagerate din sectorul bancar, recesiunea și creșterea anemică ulterioară au determinat creșterea costului datoriei guvernamentale în unele țări europene. Aceste piețe rămân volatile iar amenințarea se poate extinde mai mult.

Iar Europa are probleme structurale reale. Productivitatea scade. Rata medie de creștere este mai mică decât în SUA. Noi toți stăm pe o bombă cu ceas, având populații care îmbătrânesc și prea mulți oameni fără lucru.

Fără un program concertat de reformă, care să abordeze aceste probleme și să creeze condițiile pentru o creștere sustenabilă, perspectiva economiei UE este cel puțin spus nesigură. În cazul celui mai negru scenariu, întregul proiect UE ar putea eșua – cu consecințe dezastruoase pentru noi toți.

Dar, vestea cea bună este, că Europa are anumite avantaje competitive. Una dintre cele mai bine instruite forțe de muncă din lume, centre de excelență tehnologică și, să nu uităm, cea mai mare piață unică din lume.

Punctele forte ale României

România, alături de toate celelalte națiuni europene, a trebuit să înfrunte turbulențe economice globale.

Dar în primii ani ai acestui deceniu, economia de aici s-a caracterizat printr-o creștere mare, o rată mică a șomajului și inflație în scădere – o consecință a reformelor economice implementate imediat după căderea comunismului, care în România a avut un caracter mai centralizator și lipsit de compromis decât în restul Europei de Est.

¹ *Textul poate fi diferit față de prezentarea din timpul evenimentului.*

Nu de mult, guvernul a câștigat credit internațional pentru modul în care a controlat economia pe parcursul recesiunii – într-adevăr, în iulie, Fitch a crescut rating-ul de țară pentru România în ceea ce privește nivelul investițiilor [BBB- de la BB+].

Aceste eforturi, care au impus luarea unor decizii grele, creează baza unei creșteri economice și stabilități viitoare – fapt care va da posibilitatea României să atragă investiții străine prin capitalizarea bunurilor, ceea ce include...

- O forță de muncă tânără, bine educată și instruită, cunoașterea limbii engleze fiind larg răspândită;
- O locație strategică ce oferă acces țărilor din fosta Uniune Sovietică, celor din Balcani, Orientul Mijlociu și Africa de Nord;
- și o piață internă alcătuită din 22 milioane de consumatori

...pentru a menționa numai trei.

Mai mult de 4.000 de firme din Marea Britanie au văzut oportunitățile existente în România și sunt deja prezente aici. Dar acest fenomen nu are loc în sens unic: anul trecut, comerțul bilateral de bunuri dintre țările noastre a ajuns la peste 1,9 miliarde de lire sterline, din care 1,2 miliarde au reprezentat importuri din România în Marea Britanie. Firme britanice de toate mărimile au creat noi locuri de muncă în România, în ciuda recesiunii, în special în sectoarele: software, farmaceutic și telecomunicații. De exemplu, în ultimii trei ani, compania Provident Financial și-a mărit forța de muncă de la 300 la 600. Firma Endava a anunțat recent creșterea forței de muncă din România, astfel încât până în iunie anul viitor să fie angajați 1.000 de specialiști IT.

Mai mult de atât, veți recunoaște, sper, că Marea Britanie a fost unul dintre partenerii principali ai României în ceea ce privește sprijinul acordat la îmbunătățirea climatului investițiilor – inclusiv la abordarea corupției și reformei judiciare.

Dar Marea Britanie este mai mult decât un partener pentru România în domeniul afacerilor. Avem un sistem educațional de clasă mondială cu zece universități considerate de vârf în întreaga lume, și mulți tineri români studiază acolo. Ei vor fi printre conducătorii și inovatorii României în viitor. Marea Britanie conduce în topul cercetării și inovației. Ideile și inovațiile britanice au ajutat la formarea lumii noastre actuale: de la telefon până la World Wide Web. Iar acestea sunt realizări de care beneficiem cu toții în ziua de azi, atât în Marea Britanie, cât și în România.

Pe lângă relația noastră bilaterală, România și Marea Britanie, în calitate de membre ale Uniunii Europene, au interesul comun de a asigura capacitatea UE de a face față barierelor structurale ale creșterii care, în lipsa oricărei abordări, amenință să ducă la stagnarea economiilor noastre.

Inițiativa UE privind creșterea

Aceasta este o chestiune majoră atât pentru Marea Britanie și România, cât și pentru membrii Zonei Euro. Aproximativ jumătate din totalul exporturilor Marii Britanii merge în alte țări UE, reprezentând peste jumătate din investițiile noastre interne.

În mod similar, a fi membru UE este o oportunitate de creștere esențială pentru România. Astfel, stagnarea la nivel european înseamnă mai puține exporturi, o creștere scăzută și o rată mai mare a șomajului în ambele noastre țări. Rezistam toți sau cădem împreună.

Din acest motiv, trebuie să continuăm reformele structurale, necesare creșterii. Strategia Comisiei 'Europa 2020' este un început bun – dar în climatul economic actual, înseamnă că trebuie să mergem mult mai departe, mult mai repede.

Este imperativ să găsim o soluție pentru criza cu care se confruntă țările din zona euro. Dar nici Marea Britanie și nici România nu sunt membre în zona euro, prin urmare nu putem influența decât indirect ceea ce se întâmplă. Este însă clar că un colaps al monedei unice ar fi un dezastru pentru noi toți. Este nevoie, de asemenea, de politici macroeconomice bine fundamentate pentru a stimula creșterea economică în paralel cu menținerea stabilității financiare. Dar politicile fiscale și monetare nu pot rezolva problemele mai profunde, cu efecte pe termen lung. Sunt necesare reforme colaterale, care ar fi trebuit deja luate. Această realitate este motivația inițiativei lansate de Primul Ministru britanic în luna martie privind creșterea în interiorul UE, și pe care a discutat-o cu Președintele României la Londra în iunie.

Aș dori să fie clar, că această inițiativă nu este menită să corespundă doar intereselor unei economii de piață mature ca cea a Marii Britanii: va aduce beneficii și economiei României care are un potențial de creștere substanțial.

La urma urmei, UE este cea mai mare piață pentru exporturile României. Rata din ce în ce mai lentă de creștere europeană i-a determinat deja pe unii analiști să ia în considerare scăderea predicțiilor lor de creștere pentru anul viitor în această țară.

În mod clar deci, este esențial pentru România, ca UE să atingă și să mențină o rată de creștere sustenabilă. Acest lucru necesită eforturi concertate atât la nivel național, cât și la nivel UE, pentru a majora investițiile în cercetare și dezvoltare; pentru a crește exporturile; a reduce costurile de operare în cazul micilor afaceri.

Planurile Guvernului României de a reforma sectorul public și de a sprijini mai mult întreprinderile mici prin acordarea de împrumuturi subvenționate [Programul Kogălniceanu], sunt în totală conformitate cu inițiativa Marii Britanii privind creșterea economică. Și noi ne confruntăm cu problema acordării de împrumuturi către IMM-uri. Astfel, salut sprijinul acordat de România acestei inițiative și sper, ca țările noastre să colaboreze conform agendei comune în perioada imediat următoare.

Cooperarea viitoare

Sunt încrezător în faptul, că avem multe puncte comune în multe domenii importante pentru creșterea Europei în viitor. Guvernele naționale trebuie să formuleze politici în multe domenii de interes. Marea Britanie nu este adepta unor soluții standardizate de tipul "one size fits all", iar în domenii precum politicile fiscale și sociale noi optăm pentru principiul subsidiarității maxime. Dar acestea sunt domenii care au nevoie de o abordare comună.

De exemplu, România, ca și Marea Britanie, a făcut lobby în favoarea liberalizării energiei în Europa, și a implementat deja principiul separației în tranzacțiile de vânzare a electricității și gazului. Între timp, ambele țări recunosc nevoia de a diversifica sursele de furnizare a energiei și căile de tranzit.

Este un domeniu bun pentru cooperarea dintre cele două țări – ca și planurile României de a liberaliza propriul sector energetic și de a se concentra asupra resurselor sale regenerabile semnificative din domeniul hidroenergetic, al energiei pe bază de biomasă, energiei eoliene, solare și geotermale.

Firmele britanice au o vastă experiență în acest sens și așteaptă cu nerăbdare oportunități pentru investiții interne. Ele pot oferi totul, de la cunoștințe de inginerie specializate și consultanță de mediu, până la managementul de proiect și tehnici financiare avansate.

În ceea ce privește problemele sociale și cele legate de condițiile de angajare, împărtășim în general punctul de vedere al UE, conform căruia recunoaștem nevoia de a evita obstrucționarea creării de locuri de muncă prin împovărarea angajatorilor cu un exces de reglementări. De asemenea, având tendința de a discuta față în față, atunci când vine vorba de reglementarea serviciilor financiare, așteptăm cu nerăbdare să primim anul viitor vizita la Londra a unei delegații române de specialiști în domeniu.

Piața Unică

Putem, de asemenea, să folosim parteneriatul dintre țările noastre, care este în creștere acum, pentru a imprima un caracter urgent unor probleme ce au trenat prea mult timp în cadrul UE.

De exemplu, suntem încă departe de a realiza întregul potențial al Pieții Unice. Se estimează că, din 1992, piața a creat 2,75 milioane de locuri de muncă în cadrul UE și a determinat o creștere a PIB-lui EU de 2%. Dar am putea dubla aceste câștiguri, dacă vom continua să deschidem piețe.

Aceasta înseamnă consolidarea corespunzătoare a legislației pieței unice, care a fost convenită deja în sectorul energetic și cel al serviciilor – implementarea deplină a Directivei privind Serviciile, de exemplu, ar putea duce la creșterea PIB-lui UE cu aproximativ 3%, sau 340 miliarde de euro.

Înseamnă, de asemenea, crearea unei piețe unice și în alte zone, cum ar fi domeniul tehnologiilor digitale. Sunt încântat, că România consideră aceasta o prioritate.

În prezent, numai un sfert din firmele care fac comerț online își desfășoară activitatea peste granițe, din cauza piedicilor existente. Acest lucru nu mai poate continua, din moment ce afacerile cele mai originale se desfășoară total sau parțial online.

Pentru întreprinzătorii din România, este un mod de a accesa piețele europene fără a trebui să achite costurile pe care le implică derularea fizică a afacerii în alte țări.

Piața unică este prea importantă, pentru ca productivitatea și creșterea să mai poată fi amânate. Nu ne putem aștepta la o mare tranzacție, acolo unde clădim o afacere delicată pe o nouă piață în deschidere, în schimbul unor concesiuni legate de drepturile de taxare și angajare. Avem nevoie de stimulente acum, nu peste cinci ani.

Comerțul liber

Finalizarea detaliilor privind Piața Unică ne conferă mai multă putere în abordarea discuțiilor comerciale globale.

Comerțul și exporturile atrag creșterea, astfel că trebuie să insistăm asupra obținerii unei concluzii la sesiunea de la Doha – ceea ce ar putea însemna, ca UE să prezinte o ofertă îmbunătățită. Implementarea completă a acordului Doha ar putea aduce aproximativ 32 miliarde de euro economiei UE [133 miliarde de euro – economiei globale].

De asemenea, trebuie să lărgim seria europeană de Acorduri de Comerț Liber și să avem în vedere încheierea unor afaceri ambițioase cu India, China, Japonia, Mercosur și națiunile ASEAN. Încheierea tuturor afacerilor comerciale în derulare ar putea adăuga la PIB-ul Europei suma de 60 miliarde de euro.

Înțeleg că există îngrijorări la nivel politic legate de ce ar putea însemna comerțul liber pentru unele industrii și sectoare de activitate. Dar este clar că în cele din urmă beneficiile pe termen lung ale unei creșteri sustenabile vor prevala asupra costurilor pe termen scurt, pe care vor trebui să le plătească unii producători de pe piața internă.

Un imbold reușit dat comerțului liber ar duce la obținerea de noi beneficii substanțiale pentru economia României.

Diversificarea, prin deschiderea de noi piețe și dezvoltarea unor noi relații comerciale cu țări din Asia și America de Sud, va crea un stimulent de creștere, va reduce dependența de piețele europene, și va mări rezistența României la șocuri viitoare.

Reglementări UE

Recunosc că discuțiile privitoare la probleme comerciale, chiar fiind urgente, durează mult timp. Deci, merită să ținem minte, că 60% din comerțul UE se desfășoară între statele membre. Dacă am depune eforturi concertate să avem grijă de întreprindere ca atare și să înlăturăm excesul de reglementări din domeniul afacerilor, am putea avea rezultate foarte rapide.

UE vorbește de o mai bună reglementare deja de câțiva ani, dar nimic nu s-a tradus în practică – în special în cazul întreprinderilor mici, pe care se bazează creșterea viitoare în cadrul UE. Au nevoie de mai puțină birocrație și mai multă libertate pentru a inova.

Estimările Comisiei arată că reducerea birocrației cu 25% până în 2012 ar putea duce la creșterea PIB-ului UE cu un procent de 1,5%, sau 150 miliarde de euro. Asta se poate realiza prin forțe proprii.

Este nevoie de a acționa atât la nivel național, cât și la nivel UE. În Marea Britanie, am redus durata necesară înființării unei noi afaceri la mai puțin de două săptămâni.

Știu că România este unul dintre Statele Membre care împărtășește punctele noastre de vedere și depune eforturi proprii pentru a reduce birocrația. Aștept cu interes ca țările noastre să coopereze strâns la Bruxelles, datorită birocrației excesive și greoaie legate de completarea aplicațiilor care se regăsește în cea mai mare parte a reglementărilor UE.

Luând în considerare că 99,8% din afacerile europene sunt firme mici și mijlocii, care angajează 67% al forței de muncă și care generează mai mult de jumătate din PIB-ul Europei - este clar că acțiunea concertată asupra birocrăției în UE a fost depășită.

Concluzie

În România, ca și în Marea Britanie, noile întreprinderi mici vor fi un motor important al creșterii economice viitoare. Trebuie să le eliberăm din strânsoarea regulamentelor existente, care le împiedică creșterea, și să vizualizăm toate propunerile de viitor, astfel încât firmele noastre să se poată dezvolta.

Uniunea Europeană trebuie să se adapteze astfel încât, în mod colectiv, să fim pregătiți pentru a face față provocărilor și oportunităților, pe care le implică o economie globală competitivă.

Trebuie să punem accentul pe comerț și competitivitate globală în încercarea de a sprijini noile afaceri și extinderea celor existente. România trebuie să aibă o contribuție majoră, deoarece este unul dintre cele mai mari State Membre precum și unul dintre cele mai noi, cu experiența proaspătă a liberalizării pieței și reformelor.

Marea Britanie este pregătită să lucreze cu parteneri din România, și din întreaga Europă, pentru a realiza obiectivele comune – și pentru a aduce creștere, locuri de muncă și prosperitate ambelor noastre țări.

29 septembrie 2011